

COMENÇA UNA TEMPORADA CLAU A CASTELLO

L'incert futur del teatre

Un dèficit innat en la majoria dels muntatges, la dependència de Madrid per part de totes les empreses privades, l'evolució de l'espectador cap a altres formes d'oci, la poca empenta de l'administració... El panorama teatral a Castelló de la Plana apareix ben negre. Alguns canvis que s'estrenen enguany, però, poden començar a superar-lo.

Albert Vicent

Una desena de grups, comptats professionals, dues sales a Castelló i altres dues en pobles és tot el que representa la paraula teatre a les comarques que envolten aquesta ciutat. Tots els elements pareixen conjugats contra l'art dramàtic: l'innat dèficit de la majoria dels muntatges, la dependència de Madrid per part de les empreses privades i l'evolució de l'espectador cap a altres formes d'oci. Per això, la temporada que ara comença a Castelló es presenta quasi decisiva per a definir-ne el futur teatral. Un any per establir les bases d'un projecte d'àmplia recupe-

ració o, per contra, per a començar a donar per perduda la batalla.

La peça clau de la temporada serà, sense dubte, el recentment constituït Teatre del Raval. De composició tripartita —la Conselleria de Treball, amb la cessió d'un antic local sindical d'origen franquista, l'antic Cine Sindical; la Conselleria de Cultura, amb l'aportació dels espectacles del seu circuit dramàtic, i la Diputació de Castelló, en el paper de finançador—, el Teatre del Raval planteja la primera temporada amb un únic i modest, però important, objectiu: recuperar el gust per anar al teatre.

Per a **Vicent Pastor**, gerent de la institució, els grans reptes del curs 87/88

VICENT GAMIR

Armando Alegre, gerent del Teatre Principal.

són tres: «Cal habituar el públic de Castelló a anar al Raval, recuperar el gust pel teatre, oblidant la baixa qualitat de l'oferta darrerament i, sobretot, cal formar espectadors. Per tot això, hem dissenyat una oferta variada i recent, que ens permeta apostar fort i que rectifiqui tots aquells que reputeixen, de fa anys, que el teatre està en crisi. Jo sóc de l'opinió que cal combatre la crisi amb imaginació».

En aquest primer trimestre, amb un pressupost de quasi nou milions de pessetes, el Raval oferirà representacions, de divendres a diumenge, i reservarà un dia de la setmana per a sessions dirigides a escoles i instituts. La programació, que pretén ser diversa per allò d'acabar amb les crítiques de la dreta, que qualifica el projecte de minoritari, s'inaugurarà el proper 16 d'octubre amb la posada en escena de l'espectacle de **Guillermina Motta** *Lluny de Malibú*. Després, vindran els titelles de **Bagatela**, amb *La primera pedra*; **Laxant Purguis**, de **Conino Gurillo**; el teatre eròtic de **Nómadas Club**; el jazz del grup castellanenc **Tres en Ratlla**; l'adaptació de l'obra d'**Alfonso de Santos**, *Baixar al moro*, feta per **La Xula**; el grup **Teatruco**, amb *Cucs*, finalista al Certamen Juvenil de Teatre de la Comunitat Valenciana; la companyia **Teatre a banda** i el seu *El play boy del món occidental*, l'actuació musical de **Candidatos**; el grup **Papelón** representant *Redondel* i, fins i tot, la gran companyia lírica **Juan Gual**, amb les sarsueles *La verbena de la Paloma* i *La Corte del Faraón*.

Un programació que alguns ja han qualificat de descompensada per l'excessiva concentració de grups locals i l'absència de primers espectacles i productes internacionals. I és que el Raval, constituït després d'una inversió inicial de 25 milions de pessetes i innumerable problemes tècnics de condicionament del local, ha nascut amb un important last: té una cabuda reduïda —tan sols 312 butaques— i un escenari de dimensions limitades —7 x 7 metres útils—. Per si fóra poc, la difícil situació econòmica de la corporació provincial tampoc no deixa espai per a massa alegries econòmiques.

Al seu favor juga la predisposició inicial de ser la sala per excel·lència dels grups locals i oferir uns preus realment econòmics que oscil·len entre les 150 i les 700 pessetes, amb una mitjana de 500 per a la majoria de les funcions. La sala, que també serà seu de la Fil·moteca i marc de la Campanya de Teatre a l'Escola, ha entrat recentment a formar part del circuit del Centro Dramàtic Nacional i manté contactes amb el Centre Dramàtic de Catalunya; tot, en un intent d'ampliar i millorar una oferta que, de moment, es presenta bastant devaluada. La publicitat, que en la temporada d'inauguració va fracassar estrepitosament, anirà a càrrec d'uns grans magatzems, que efectuaran la distribució dels programes per tota la ciutat, oferint, a més, uns bons que en taquilla suposaran un 20 per cent de reducció del preu de l'entrada.

Per al futur queden diversos projectes. Des de la creació d'una xarxa de

socis capaç de fer costat personalment al Patronat fins a la utilització del vestíbul com a sala d'exposicions, passant per l'organització d'un Festival de Teatre amb seus a Peníscola i Castelló, o la recuperació dels orígens dels carnestoltes amb festes de pinyata i ball dins del mateix teatre. Ambiciosos plans per a una sala que ha de pagar una mitjana de 800.000 pessetes per funció i compta amb un taquillatge màxim de 210.000. Tan sols queda que la presència de públic siga rendible.

Un Ajuntament sense tradició teatral

L'últim pressupost de l'àrea de cultura de l'Ajuntament de Castelló ascendí a uns 40 milions de pessetes, amb una ínfima dotació per al teatre. Eren temps de grans obres urbanístiques i la cultura era la parenta pobre de la corporació. La darrera campanya electoral del PSOE va ser marcada per una intensa propaganda de cara als ambients culturals i intel·lectuals, amb l'anunci d'importants dotacions per a l'àrea. Tanmateix, en els primers sondeigs realitzats i a l'hora d'establir els nous pressuposts, sembla que, a tot estirar, la partida de cultura es duplicarà, molt lluny encara del 3 per cent de l'import total municipal, com desitjaria la regidora de cultura, **Elvira Gual**.

En lluita constant amb les xifres, **Elvira Gual** anuncia que d'ací a poc l'Ajuntament participarà en la gestió del Teatre del Raval. Com a objectiu

PROVISIONS

Nou disc de Remigí Palmero.

Ja és a la venda

En LP i cassette

Per reemborsament al preu de 995 pessetes (enviament inclòs)

Socis d'Acció Cultural 10% de descompte.

XIU-XIU RECORDS

Pl. Isaac Peral, 3

12600-LA VALL D'UIXÒ

Tel. (964) 66 53 98

Distribuit per: PLATAFORMA DISCOS

A la recerca de l'escenari perdut

Manuel V. Vilanova*

Com es pot fer teatre en una terra on no hi ha teatres? La resposta a aquesta pregunta marca totalment les companyies castellanques. La recuperació dels vells edificis teatrals no sembla ser presa seriosament pels consistoris municipals, excepció feta d'uns quants. En el moment d'escriure aquestes ratlles tan sols hi ha quatre teatres preparats per a poder programar muntatges en totes les comarques septentrionals valencianes.

D'altra banda, els mitjans de comunicació no disposen d'un crític teatral fix i, així, és més normal trobar a les seues pàgines informació sobre les representacions que s'han de realitzar —i no sempre— que no una ressenya o una crítica d'allò que s'ha presentat.

El públic ha perdut el costum d'anar al teatre, després de molts anys de trobar-se sense cap programació continuada. Els mateixos organitzadors, amb tota la bona fe del món, de vegades no recorden fer publicitat o fer-la amb la suficient antelació i intensitat. Els ajuntaments, simplement, s'han oblidat de programar, de restaurar i, fins i tot, d'ajudar els petits grups amateurs de la seua localitat. El raonament és senzill i sembla que demolidor: «Si fem un nou jardí o obrim un carrer, d'ací a uns anys podrem admirar el que hem fet durant el nostre mandat; el teatre, però, acaba pocs moments després dels aplaudiments del públic».

Dins d'aquesta visió tan negativa de la situació teatral castellanca, cal esmentar aquells organismes que tímidament presten suport al teatre, com els ajuntaments de Vila-real, Borriana i Sagor, o la Diputació, que, juntament amb la Conselleria de Cultura, ha recuperat el Teatre de Raval. I també, es clar, cal remarcar la immensa energia que despleguen els entusiastes de l'art dramàtic, professionals i amateurs que, malgrat tots els entrebancs, treballen per mantenir una minsa activitat teatral. □

* Director de Xarxa Teatre, de Castelló

principal, apareix la realització conjunta d'un projecte comú que també comparteix **Vicent Pastor**: creació d'un Institut de Teatre a Castelló, on tindrien cabuda la formació d'actors, els cursos monogràfics i els seminaris especialitzats. L'Ajuntament també té en estudi el suport a diferents grups teatrals i l'endrecament d'un casal del teatre d'usos múltiples. Massa projectes per a una dotació econòmica molt lluny encara de la mitjana europea.

El triangle a Castelló es tanca amb el Teatre Principal, un edifici construït per l'arquitecte **Godofredo Ros de Ursinos** de 1894, que imita el model del Teatro de la Comedia de Madrid i inaugurat amb la sarsuela *El ángel guardián*. Inicialment de propietat municipal, la situació financera per què passava l'Ajuntament fou que en 1898 es subhastara i passara a propietat privada.

Amb un escenari d'11 metres de boca i 20 de profunditat, el Principal és el teatre castellanenc per excel·lència. **Armando Alegre**, gerent de la sala des de fa nou anys, ha fet de la direcció una lluita permanent per dur el teatre comercial que circula a Madrid. «Però les companyies son cada vegada més

VICENT GAMIR

Elvira Gual: duplicar cultura.

contràries a eixir de Madrid», explica el gerent. «No ixen perquè diuen que no tenen subvencions, i això en alguns casos no és veritat. L'administració hauria d'exigir que les companyies viatjaren més a *províncies*, a canvi de les subvencions que reben. D'altra banda, hi ha hagut anys en què les administracions autònomes han contractat companyies amb catxets molt elevats, i això fa que enguany els preus s'hagen disparat i, en conseqüència, que baixen el nombre de representacions.

VICENT GAMIR

Vicent Pastor, gerent del Teatre del Raval: un Institut del Teatre.

S'ha arribat a uns preus inassequibles per a nosaltres».

La temporada del Principal, sense estar acabada, voltarà aquest any els 25 milions de pessetes. **Buero Vallejo**, **Valle Inclán** i **Els Joglars** són alguns dels noms avançats. La rendibilitat de la sala no està, ni de bon tros, assegurada i, malgrat tot, la gerència declina donar-li altres usos —com fer projeccions cinematogràfiques—, «perquè això significaria desprestigiar l'edifici, prostituir la idea original del teatre». Entre els somnis d'enguany hi ha la confirmació d'una subvenció de la Generalitat per a rehabilitar l'edifici, amb un cost d'obres inicial de 16 milions de pessetes. Es tracta ara de seguir els exemples del teatre Arriaga de Bilbao, el Falla de Cadis o el Principal de Saragossa. Si tots els projectes apuntats es duen a terme, potser encara hi haurà temps per salvar la màgia de l'escena a Castelló. □